

Holbæk Kommune
Natur og Miljø
Kanalstræde 2

4300 Holbæk

Att. Bente Meehan

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 14491
Ref. saans
Den 31. juli 2025

Dispensation til udvidelse af sø inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Du har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til udvidelse af sø inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 55h, Bybjerg By, Ørø, Nørrestængevej 23A, 4305 Ørø, i Holbæk Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Du skal selv undersøge, om dit projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Du kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Søen skal anlægges, så den passer naturligt ind i det omgivende landskab.
2. Søen skal udgraves med jævnt skrånende bredder med en hældning ikke stejlere end 1:5.
3. Der må ikke anlægges jordvolde eller øer, og søen må ikke være dybere end 1,5 meter.
4. Det opgravede materiale skal **fjernes fra det strandbeskyttede areal** eller fordeles jævnt ud over landbrugsjord i omdrift i et lag på maksimalt 30 cm.
5. Anlægsarbejdet skal foregå i **tidsrummet 30. august – 1. marts** af hensyn til dyrelivet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Kystdirektoratet kan tinglyse ovennævnte vilkår på ejendommen efter klagefristens udløb. Tinglysningen sker for ejers regning jf. naturbeskyttelseslovens § 66. Hvis der klages over dispensationen, sker tinglysningen kun, såfremt Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster dispensationen.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Du må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Du vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan du skal forholde dig, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Du kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Ejendommen ligger i landzone på øen Ørø i Isefjorden og ejes af foreningen Livsværk, som har givet godkendelse til det ansøgte projekt. Matriklen er delvist omfattet af strandbeskyttelseslinjen, se figur 1.

Fig. 1. Ortofoto 2025. Den røde prik viser placering af det ansøgte. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om strandbeskyttelse. De gule streger markerer de vejledende matrikelskel.

Arealet er landbrugsareal, der udnyttes til græsning, med en eksisterende kredsrun sø på ca. 900 m², som er beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens §3. Søen ligger inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje, ca. 260 m fra kysten. Græsningsarealet er mod nord, syd, samt den største del af den vestlige og østlige side omgivet af bevoksning i form af høje træer og læbælter.

Landskabet på Ørø fremstår som kuperet småskalalandskab med mange høje bevoksninger.

Det fremgår af ansøgningen, at "projektet går ud på at udvide søen med et lavvandet område mod nord, så søen får et samlet areal på ca. 1200 m². Søudvidelsen vil blive udført med jævnt skrånende bredder med en hældning ikke stejlere end 1:5." (se figur 2)

Fig. 2: Den blå markering viser den ansøgte udvidelse (fra ansøgningen)

Det fremgår videre af ansøgningen: "Projektet har været i nabohearing i perioden fra d. 25. januar til d. 8. februar 2023. Der er ikke indkommet bemærkninger til projektet. Holbæk Kommune forventer snart at give landzonetilladelse samt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til udvidelsen af søen.

Grønbroget tudse er meget tæt på at forsvinde fra Ørø og dermed er endnu en af de meget få levedygtige bestande på Sjælland væk. Projektet er et led i et sammenhængende, omfattende plan, som har til formål at sikre bestanden af Grønbroget tudse, som er på habitatdirektivets bilag IV-liste, ved at forbedre ynglemuligheder og skabe levesteder for arten på øen.

Kommunen har igennem mange år overvåget arten, gravet nye søer og senest i 2022 indgået samarbejde med ZOO i København om udsætning af tudser og haletudser, som ZOO opdrætter. Ørøstrand Dyrepark er nu selv gået i gang med at opdrætte haletudser af Grønbroget Tudse til udsætning forskellige steder på Øen. Når der udsættes tudser og haletudser, er det for at "booste" bestanden med nyt genmateriale, da bestanden som nævnt er kritisk lav. Hovedårsagen til tilbagegangen er et forhøjet saltindhold i de hidtidige ynglevandhuller som følge af klimaforandringer og de deraf følgende hyppigere storme og oversvømmelser. Derfor graves nye vandhuller højere i terrænet. Den aktuelle sø er ganske vist højt beliggende, men har ikke fungeret tilfredsstillende som ynglesø, hvilket

kommunen i samarbejde med (konsulent) har vurderet skyldes dens cirkelrunde udformning uden variation og lavvandede vige. Det vurderes, at den ansøgte oprensning og udvidelse vil forbedre ynglemulighederne i søen. Det er planen, at søen efter oprensning og udvidelse vil blive benyttet til fremtidige udsætninger.”

Kystdirektoratet bemærker, at oprensning af søen ikke kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, så længe der udelukkende er tale om fjernelse af vegetation.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område, nr. 155, Udby Vig, ligger ca. 2,8 km mod sydvest. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 13.

Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde, nr. 105, ligger i Natura 2000-område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov, ca. 13 km mod øst.

Udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område og nærmeste fuglebeskyttelsesområde ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på afstanden til nærmeste Natura 200-område og fuglebeskyttelsesområde, såvel som projektets lokalt begrænset karakter. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for padden på habitatdirektivets bilag IV. Kommunen oplyser i ansøgningsmaterialet, at der ikke er konstateret tilstedeværelse af padden i søen. Ifølge arter.dk er der registreret to paddearter på Ørø, spidssnudet frø (senest 2022) og grønbroget tudse (1 observation i 2025, formentlig udsat eksemplar, og flere tilbage i 1995). Anlægsarbejdet skal udføres uden for paddernes ynglesæson.

Formålet med projektet at bidrage til beskyttelsen af bilag IV-arten grønbroget tudse, der ifølge det oplyste har nået en kritisk bestand på Ørø.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund og med de satte vilkår, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Af naturbeskyttelseslovens § 1 stk. 2 fremgår, at loven skal medvirke til at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser. Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte projekt har et klart naturforbedrende formål, idet det vil bidrage til forbedring af yngleområder for grønbroget tudse – en art, som er rødlistet og optaget på habitatdirektivets bilag IV som særlig beskyttet.

Kystdirektoratet har lagt vægt på, at det ansøgte er et led i et sammenhængende kommunalt naturforvaltningsprojekt, som er kørt i mange år og har til formål at forbedre levevilkårene og skabe nye levesteder for grønbroget tudse på Orø.

Der er desuden lagt vægt på, at projektet anvender virkemidlet ”Anlæg af ynglevandhuller” fra gældende forvaltningsplan for grønbroget tudse (Naturstyrelsen, 2015), som er en national plan med målsætning om at skabe gunstig bevaringsstatus for arten i Danmark.

Det er endvidere Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke har en negativ påvirkning af kystlandskabet, idet der er tale om terrænændring i begrænset omfang, i et kuperet småskalalandskab med mange høje bevoksninger, inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet ”Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse”.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til det ansøgte.

Med venlig hilsen

Sabine Anna Stosiek
Kystdirektoratet
+45 51 83 16 59
saans@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Foreningen Livsværk
- Holbæk Kommune, post@holb.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, holbaek@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordvestsjælland, kreds14@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Holbæk, holbaek@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, nbu_sj@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Direktør OCFF, Frederik Lund nfl@campingoutdoordanmark.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 155, Udby Vig

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 136		
Naturtyper:	Vadeflade (1140)	Bugt (1160)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Brunvandet sø (3160)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Skæv vindelsnegl (1014)
	Sumpvindelsnegl (1016)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Natyrtypen ege-blandskov (9160) er ikke tilstede i habitatområde H136. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr.105 i Natura2000-område nr. 136, Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))

